

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

Тези

66-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників, аспірантів
та студентів університету
Том 3

15 квітня – 15 травня 2014 р.

Полтава 2014

УДК 043.2
ББК 448лО

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Полтавського національного технічного університету
імені Юрія Кондратюка заборонено*

Редакційна колегія:

- Онищенко В.О. д.е.н., проф., ректор Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, зав. каф. фінансів та банківської справи
- Шулик В.В. д.арх., проф., в.о. проректора з наукової та інноваційної роботи
- Муравльов В.В. к.т.н., доц., в.о. проректора з науково-педагогічної та методичної роботи
- Бендес Ю.П. к.ф-м.н., доц., декана факультету інформаційних та телекомунікаційних технологій і систем
- Іваницька І.О. к.х.н., доц., декан гуманітарного факультету
- Комеліна О.В. д.е.н., проф., декан факультету менеджменту і бізнесу
- Нестеренко М.П. д.т.н., доц., декан будівельного факультету
- Нижник О.В. д.т.н., с.н.с, декана електромеханічного факультету
- Павленко А.М. д.т.н., проф., декан факультету нафти і газу та природокористування, завідувач кафедри теплогазопостачання, вентиляції та теплоенергетики
- Семко О.В. д.т.н., проф., декан архітектурного факультету, завідувач кафедри архітектури та міського будівництва;
- Шинкаренко Р.В. к.е.н., доц., декан фінансово-економічного факультету

Тези 66-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету. Том 3. (Полтава, 15 квітня – 15 травня 2014 р.) – Полтава: ПолтНТУ, 2014. – 394 с.

У збірнику тез висвітлені результати наукових досліджень професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету.

©Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка,
2014

більш ефективної технології обслуговування населення органами праці та соціального захисту населення; спрощення та уніфікація адміністрування програм соціальної допомоги; створення єдиного програмного забезпечення на основі сучасних інформаційних технологій; покращення технічного оснащення органів праці та соціального захисту населення; проведення оцінки ефективності програм соціальної допомоги та показників їх адміністрування; проведення кампанії з інформування громадськості щодо діючої системи соціальної допомоги; поліпшення управління органами праці та соціального захисту населення.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги від 19.09.2006 № 345 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1098-06>
3. Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 21.11.1992 № 2811-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>
4. Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» від 01.06.2000 №1768-ІІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>
5. Закон України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» від 16.11.2000 №2109-ІІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>
6. Закон України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам» від 18.05.2004 №1727-ІV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1727-15>
7. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Закон України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» від 16.01.2014 № 719-VІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/719-18>

*Т.М. Завора, к.е.н., доцент,
О.В. Акінішина, магістрант
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА РОЗВИТКУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ

Ефективне функціонування системи пенсійного забезпечення, в умовах ринкової економіки залежить від ступеня спільної відповідальності співпраці всіх учасників. Розв'язання проблем соціального захисту, в тому числі реформування пенсійного забезпечення, повинно базуватися на відповідних розрахунках та аналізі показників соціально-економічного розвитку як держави так і регіонів.

Нерівномірність економічного розвитку регіонів і окремих адміністративних одиниць не дозволяє деяким із них здійснювати передбачені законом соціальні виплати за рахунок власних прибутків. Централізація коштів, призначених для цілей соціального захисту, у єдині загальнодержавні фонди у державному бюджеті передбачає їх рівномірний розподіл відповідно до потреб населення незалежно від місця проживання. У практиці має місце велика розбіжність як у рівні задоволення існуючих потреб, так і в розмірах бюджетів, що припадає на душу населення в окремому місті. Оскільки регіональний аспект у реалізації соціальних програм забезпечує комплексний зв'язок усіх рівнів їх реалізації, то аналіз регіональних факторів буде вирішальним заходом при реформуванні пенсійної системи з метою функціонування усіх її рівнів.

Соціальну макроструктуру національної, в тому числі й регіональної економіки, відображають демографічна структура населення, рівень заробітної плати, джерела доходів і їх розподіл між соціальними групами, ступінь зайнятості економічно активного населення. Згідно зі статистичними даними станом на 01.01.2013 р. чисельність наявного населення Полтавської області складала 1467,8 тис. осіб, що менше показника 2011 р., який становив 1487,8 тис. осіб, на 20 тис. осіб. Треба відмітити, що зменшення наявного населення області відбувається, починаючи з 1991 р., коли цей показник склав 1756,9 тис. осіб. Аналогічні тенденції притаманні для усіх регіонів України. Негативним фактором також є міграційні процеси переміщення працездатного населення з причин пошуку роботи як по Україні, так і за її межі, що, у свою чергу, збільшує розрив між кількістю працюючих і пенсіонерів області.

Станом на 01.01.2013 р. все населення України складало 45553,0 тис. осіб, у тому числі співвідношення міського та сільського становило 31378,6 (68,9%) до 14174,4 тис. осіб (31,1%) [3], зокрема для Полтавської області – 901,7 (61,4%) і 566,1 (38,6%) тис. осіб відповідно, що свідчить про відносно значну частку сільського населення в структурі населення області [4].

Порівняльний аналіз свідчить, що в Полтавській області співвідношення кількості працюючих до кількості пенсіонерів складає 1,39:1, що менше середнього рівня по Україні – 1,49:1. Зазначимо, що з 2009 р. по 2012 р. в Україні відбувалося зростання загального показника зайнятості. Так, кількість зайнятого населення в Полтавській області у 2012 р. збільшується, що є наслідком скорочення рівня безробіття в регіоні. Так, згідно з даними Державного комітету статистики, на 1 січня 2013 р. рівень зареєстрованого безробіття в Полтавській області склав 2,6 %, залишаючись значно вищим ніж середній показник по Україні, що складає 1,7 % [3, 4]. З урахуванням прихованого безробіття, обсяги якого важко відслідковувати, такий стан є одним з ускладнюючих факторів запровадження загальнообов'язкового накопичувального рівня пенсійної

системи. Безробітні особи працездатного віку, що шукають роботу, готові та здатні працювати при введенні накопичувального рівня опиняться в нерівних умовах через відсутність можливостей накопичити собі на гідний розмір пенсії, особливо якщо їх безробіття буде тривати досить довгий час. Тому введення накопичувального рівня має супроводжуватися створенням умов для максимального збільшення кількості робочих місць в області.

При дослідженні доходів населення Полтавської області виявлено тенденції в динаміці основного соціально-економічного індикатора рівня життя, яким є оплата праці. Оскільки розмір майбутньої пенсії буде базуватися на обов'язкових відрахуваннях певної частини із заробітної плати до Накопичувального фонду або до НПФ, у зв'язку з цим розмір офіційних задекларованих доходів буде мати вирішальне значення в процесі акумуляції коштів на індивідуальному накопичувальному пенсійному рахунку громадянина. Треба відмітити, що згідно зі статистичними даними рівень заробітної плати в Полтавській області протягом 2010 – 2012 рр. збільшувався. Так, у 2012 р. середньомісячна заробітна плата в області зросла порівняно з попереднім роком на 369 грн., або на 14,9 %, та становила 2850 грн. Водночас аналіз рівня заробітних плат в розрізі областей України свідчить, що Полтавська область займає шосту позицію порівняно з іншими областями, і цей показник нижчий від середньоукраїнського, який складає 3025 грн. Диференціація регіонів за рівнем заробітних плат призводить до нерівних умов щодо можливостей накопичення коштів з метою збільшення пенсійного забезпечення.

Як уже зазначалося, одним із ризиків формування інституту соціального захисту населення у Полтавській області є неврахування диференційованості доходів населення. Аналіз розподілу кількості працівників залежно від рівня заробітної плати в розрізі районів Полтавської області, свідчить, що 30% складають працівники, які отримують заробітну плату в межах від мінімальної до 1500 грн., близько 60% отримує заробітну плату, нижчу від середньообласного рівня заробітних плат.

Проведені дослідження ринку праці, рівня заробітних плат, демографічної ситуації в площині співвідношення працюючих та пенсіонерів, кількісних показників міського й сільського населення в Полтавській області свідчать, що навантаження на одного працюючого в аспекті забезпечення пенсій у солідарній системі Полтавської області вище, ніж середній показник по Україні. Показник середньої заробітної плати в Полтавській області за 2012 р. є нижчим від загальноукраїнського показника на 175 грн., або 6,2%, питома вага сільського населення складає 38,6% і, зважаючи на рівень заробітних плат у сільському господарстві, суттєво впливає на показник середнього рівня заробітних плат у регіоні та на формування негативного підґрунтя для введення накопичувального рівня пенсійної системи. Таким чином, значна частка факторів, котрі

впливають на добробут працездатного населення так і на проведення пенсійної реформи, пов'язана із функціонуванням ринку праці.

Аналіз основних показників соціально-економічного розвитку Полтавської області та інших областей України за досліджуваний період показав, що без підняття рівня зайнятості, збільшення кількості робочих місць, підвищення рівня заробітної плати – запровадження загальнообов'язкового накопичувального рівня пенсійного забезпечення в області не принесе очікуваних результатів. Одночасно функціонування багаторівневої системи пенсійного забезпечення потребує особистої відповідальності – кожного громадянина за свій добробут при настанні пенсійного віку.

Література

1. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» №1058-IV від 09.07.2003 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

2. Завора Т.М. Соціальне страхування: навчальний посібник. – Полтава: ПолтНТУ, 2013. – 272 с.

3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Головне управління статистики у Полтавській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.poltavastat.gov.ua/>

УДК 339.187:658.152

*О.І. Григоришина, студентка групи 403-ЕФ
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Рівень зношеності основних фондів на українських підприємствах щорічно зростає, що свідчить про не ефективність функціонування об'єктів господарської діяльності. При цьому внутрішні накопичення переважної більшості діючих підприємств різних форм власності, доведені до глибокого фінансового кризового стану, а довгострокове кредитування виробництва комерційними банками в сучасних умовах є високоризиковим і майже припинилося. Тому необхідно використовувати альтернативні методи фінансування витрат на оновлення матеріальної бази і модифікацію виробництва. Однією з таких альтернатив може стати лізинг, під яким розуміють користування обладнанням, транспортними засобами, нерухомістю при умові сплати частинами коштів за нього протягом строку лізингу.

Ринок лізингу в Україні є формою реалізації дієвих інструментів фінансування капіталовкладень підприємств. Він сприяє взаємодії

<i>А.А. Фаворська</i> МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	339
<i>В. Г. Барабаш, Л.А. Свистун</i> ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ	342
<i>Т.С. Коробко</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЧИН ВИНИКНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	345
<i>А.В. Черв'як</i> АНАЛІЗ СПОЖИВЧОГО КОШИКА У СИСТЕМІ ЗАХОДІВ ПІДВИЩЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ В УКРАЇНІ	348
<i>Т. В. Чаус</i> НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	351
<i>Т.М. Завора, О.В. Акінішина</i> СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА РОЗВИТКУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ	354
<i>О.І. Григоришина</i> АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	357
<i>І.С. Буркова, Т.П. Верещака</i> НАПРЯМИ ПОДОЛАННЯ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ.....	360
<i>О.Г. Кобесова</i> ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАЙНЯТОСТІ ЩОДО СКОРОЧЕННЯ РІВНЯ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ	363
<i>Т.М. Завора, А.А. Рожко</i> ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	365
<i>С.П. Сівіцька</i> ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ	368
<i>С.П. Сівіцька, Р.О. Кисіль</i> ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕНЕЛ ЕНЕРГІЇ У ВНЗ.....	370
СЕКЦІЯ ХІМІЇ	372
<i>Д.О. Стороженко, О.Г. Дрючко, Н.В. Бунякіна, І.О. Іваницька, Д.А.Листопад, В.В. Масюк</i> ОТРИМАННЯ, МОДИФІКУВАННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ РЗЕ-ВМІСНИХ ОКСИДІВ ПРИ СТВОРЕННІ ЧУТЛИВИХ ШАРІВ СЕНСОРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ОТОЧУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА	372
<i>Д.О. Стороженко, О.Г. Дрючко, Н.В. Бунякіна, І.О. Іваницька, Р.О. Семибаламут, О.В. Кисляченко</i> КАМ'ЯНОВУГІЛЬНА ЗОЛА: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ	376